

കേരളാ മനോരമ.

കുടുംബമാധവം

പാ ന .

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്

വടശ്ശേരി തമ്പ്രാമ്പിൽ കൃഷ്ണമേനോൻ.

പ്രസാധകൻ: പി. കൃഷ്ണമേനോൻ.

പകർപ്പവകാശം പ്രസാധകനു ഉള്ളതാകുന്നു

പ്രസാധകന്റെ മുദ്രയില്ലാത്ത പകുതും
വ്യാജനിമിത്തമാകുന്നു.

കോഴിക്കോട്

രാമകൃഷ്ണ അച്ചുകൂടത്തിൽ
അച്ചടിച്ചത്.

1924.

കോപ്പി 500.

വില അണ 4.

നാലണ.

കൊടുങ്ങല്ലൂർ,
കോട്ടെ കൊവിലകം

20--11--99.

പൂർത്തിപ്പെട്ട ഗുണങ്ങൾകൊണ്ടു പുകൾ പൂ
ണ്ടീടും വടശ്ശേരിയിൽ
കീർത്തിപ്പെട്ടമരുന്ന കൃഷ്ണ പദമുദ്രാപൂർവ്വം
വിശിഷ്ടാശയൻ
തീർത്തിട്ടുള്ള കുചേലമാധവമിദം ഗാനം
സദാ പാഠ്യമായ്
ചേർത്തിട്ടുവരുമാശയത്തിലിതങ്ങളെഴുത്തു-
കിൽ നന്നായ്ക്കും.

കവി സാർവ്വഭൗമൻ
കൊടുങ്ങല്ലൂർ ചെറിയകൊച്ചുണ്ണി
എളയ തമ്പുരാൻ.

കൊടുങ്ങല്ലൂർ
3-ാം കൂറ് തമ്പുരാൻ
കോവിലകം.

22-11-99.

വടശ്ശേരിൽ കൃഷ്ണമേനോനാൽ രചിക്കപ്പെട്ട ഈ 'കേവേലമായവം' പാന ഞാൻ വേണ്ടപോലെ വായിച്ചു. ഉൽകൃഷ്ടനിലയിൽ ജീവിതം നയിക്കുവാൻ മനുഷ്യരെ സഹായിക്കുന്ന പല തത്വങ്ങളും കവി ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കൃതി സർവ്വധാ ഏഷണീയമായിട്ടുള്ളതാണ്.

മഹാമഹോപാദ്ധ്യായൻ
ഭട്ടൻ ഗോദവർമ്മ തമ്പുരാൻ.

കുപേലമായവം.

പാന.

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെ നമഃ.
അവിഷ്ണുമസ്തു.

പാരിഭേദിനും നാരായണവേരായി
പാരമാനന്ദ സാന്ദ്രസപരൂപമായ്
ഘോരസംസാര സാഗരോത്താരമാ-
യോരു ചിലുത്തോരിന്നു വന്ദനം.
അണ്ഡമെല്ലാമകത്തു നിറച്ചുല-
പ്പെണ്ണു മാറത്തണച്ചുറങ്ങും കടൽ-
വണ്ണനാകമഖണ്ഡമാത്മാണ്ഡനരം-
പുണ്ഡരീകെ നിഷണ്ഡനായിടണം.
മുപ്പരാരിയെന്നല്ലാ മുരരിയു-
മപ്പിതാമഹനമുനിമുഖ്യരും
തപ്പെറ്റാലുമകപ്പെടാതെപ്പെറ്റാഴും
സപലമെന്നിൽ കടാക്ഷിച്ചുരുളണം.
ജ്ഞാനഹീനനാമി ഞാനരക്കുമി-
പ്പാന നാനാജനാനന്ദമേകവാൻ
കൂനിയെസ്സുന്ദരാംഗിയാക്കീടിനോ-
നീ നിരാലംബനാലംബമാകണം.

കേളിയേറും കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കാവിലെ
 കാളിയമ്മയുമെന്നെപ്പൊറമ്മയും
 നാളിൽ നാളിലണയും ഭൂരിതമീ
 യാളിലേല്ലാതകറ്റി രക്ഷിക്കണം.
 പോപരാന്തത്തിലാനകടുന്ദി
 ശ്രീപുരാന്തജ്ജനത്തിൽജ്ജനിച്ചവൻ
 കാമിതാത്മമണക്കുന്നൊരോമന
 ശ്രീമണാളന്റെ ലീലയിലുത്തമം.
 ഭൂമിദേവൻ കുചേലസൽഭക്തിയും
 ഭൂമിജാനീ പ്രസാദത്തിൻ ശക്തിയും
 പ്രേമപൂർവ്വം നിനപ്പോക്കുന്നായ
 ക്ഷേമമെല്ലാമണക്കുമസംശയം.

പണ്ടൊരന്തണശ്രേഷ്ഠൻ കുചേലനെ-
 ന്നൊണ്ണുന മുക്കുന്ദപ്രിയോത്തമൻ
 കണ്ടാലുത്തമോൽകൃഷ്ണഗുണങ്ങളെ-
 കൈണ്ടിണങ്ങുന്നൊരാളുടെ വേട്ടുപോൽ.
 ചിത്തശുദ്ധിയോടഗ്നഹസ്ഥാശ്രമെ
 വൃത്തിയോടനുചർത്തിപ്പവർക്കഹോ-
 വൃത്തിചെയ്യാനശേഷമില്ലാത്ത
 പ്പത്രസമ്പത്തു വർദ്ധിച്ചു മേൽക്കുമേൽ.
 ഭിക്ഷയാചനമെന്നതൊന്നല്ലാതെ
 ഭക്ഷണാദികൾക്കൊന്നുമില്ലാത്തത്

മോക്ഷമൊന്നൊഴിഞ്ഞാലയക്ഷേമത്തിൽ
കാഷ്ടകാതിരികുമാ ഭൂസുരൻ
പക്ഷുളാക്ഷി പരുങ്ങാതെ ഭിക്ഷയേ-
ററക്ഷിരീശപരന്നാലയം പോറുന്നു.
വാണീയാമം തുടന്നാലുണന്നേററാ
ക്ഷോണീദേവൻ ജലാശയം പ്രാപിച്ചു
ഗാത്രശോധന ചെയ്തു വിശുദ്ധനായ്
നേത്രമീലനം ചെയ്യിരുന്നാദരാൽ
മൃത്തി മൂന്നിന്നുമൂന്നായ് ജഗത്തിനു-
ളാത്തി തീർപ്പാണവതരിച്ചുളോന്റെ
ഗാത്രമാപാദപൂഡം ഹൃദയത്തിൽ
ചേർത്തിപ്രേമഭക്ത്യാ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു
മാർത്താണ്ഡോദയം വന്നടുക്കുംവരെ
തീർത്ഥപാദനിരിക്കും ജലാന്തികെ.
അഭൂദേശത്തരുണോദയംകണ്ടാ-
ലപ്രദേശം ശുചീകരിച്ചുക്ഷണം
വിപ്രപത്നീ കുളിച്ചു നിജാലയം
സുപ്രദീപ പ്രശോഭമാക്കും ദുഃഖം.
പ്രായമല്ലം തികഞ്ഞുള്ള ബാലര
ത്തായയൊത്തു കുളിച്ചു സൽഗോപിയാൽ
കായമെല്ലാമലങ്കരിച്ചായർകോൻ
കായ, മായപോലോത്തിരുന്നീടുന്നു.

കോമള ശ്രീമണാളതുപ്പാദമുൾ.
 ത്താമരപ്പവിഃലാൽത്തുറപ്പിച്ചിട്ട്
 വാമദേവനമക്കുന്നതിക്കതി.

പ്രേമപൂർവ്വമുപദേശംചെയ്യുന്ന
 രാമനാഥ ജപിച്ചിട്ടസാമാന്യ
 താഴ്മയോടെ നടക്കുമോരൊ ഗൃഹം.

അഷ്ടിക്കൊട്ടുമരിഷ്ടമില്ലാത്തോരും
 കെട്ടി പെട്ടിയിൽ പൂട്ടിവെച്ചുളോരും
 കഷ്ടപ്പെടുഴുന്നതുനൊന്തമിടുകൾ.
 ത്തട്ടുപൊട്ടുന്ന മട്ടൊന്നുചിട്ട്
 വിട്ടുമാറാതിരിപ്പോക്കൊട്ടക്കത്തിൽ
 കഷ്ടിച്ചിട്ടൊരു മുഷ്ടിനെല്ലേകുന്നു.

നാട്ടുകാരുടെ മട്ടേവമുററതാം
 വീട്ടുകാരുമില്ലാമില്ലുന്നാട്ടിൽ
 കൂട്ടുകാരനൊരുത്തനുളോൻ യദു-
 കൂട്ടരൊന്നിച്ചുദധിതൻമദ്ധ്യത്തിൽ
 കോട്ടകെട്ടിപ്പടുത്തുളുറ്റാ രകാ
 വിഷ്ടപത്തിലിരുന്നരുളിടുന്നു.
 നാട്ടിലീമട്ടു യാചകക്കൂട്ടിലുൾ-
 പ്പെട്ടു നട്ടംതിരിഞ്ഞു നട്ടച്ചക്ക്
 കുട്ടികളോടൊ വിശിഷ്ടവിജൻ
 വേട്ട ഭാരങ്ങളെത്തും നിജാലയെ.

വീട്ടിലേററ വിശപ്പാലവശരാ-
യിട്ടിരിക്കും തനയരിൽ മുത്തവൻ
കെട്ടിയിട്ടരിഷ്ടിച്ചിരിക്കും പശു-
ക്കുട്ടിയെക്കെട്ടിച്ചിട്ടണയംപോൽ
ദൃഷ്ടിതന്നിലകപ്പെട്ടൊരമ്മയൊ-
ത്തിട്ടരക്കും വചസ്സേറെ ദൃസ്സഹം.

“അച്ഛനച്ചക്കുളിക്കു പോയപ്പൊളി
ക്കൊച്ചനജരതിക്കുഡാ ദീനരാ-
യൊച്ചപൊങ്ങാതലച്ചു കരകയാൽ
പച്ചവെള്ളം കൊടുത്തുറക്കീടിനേൻ
പിച്ചയിൽ കിടച്ചുക്കുതത്രുല്ലമുൾ-
പ്പിച്ചു മാറാനെന്നിക്കു തന്നിടണം.
നൊന്നു പാരം വിശദ്രാണുകൊണ്ടകും
വെണ്ണദന്തമാത്താതനെ കേൾപ്പിച്ചാൽ
ആന്ത്രവേദനക്കേന്ത്രബന്ധം കണ-
ക്കന്തമില്ലാതരക്കും ജപിക്കുവാൻ
പന്തിയാകില്ലിവണ്ണമായാലകം
വെണ്ണ വെണ്ണീറടിക്കുമസംശയം”
കഷ്ടമാ വിശിഷ്ടത്തിയും മക്കളൊ-
ത്തിട്ടിവണ്ണം തിരിഞ്ഞതോത്താൽ മനം
പൊട്ടുമക്കരികല്ലിനമല്ലലി-
ന്നൊട്ടുമില്ലലിവാഹന്ത! ദൈവമെ !

പുത്രഭാഷിതം കേട്ടു സന്തപ്തയാ-
യുരത്തരിപ്പാലണച്ചാശപസിപ്പിച്ചു
കുത്തിനല്ല, റിയാക്കിക്കളിച്ചു രീ-
ക്കുത്തിച്ചുള്ളരി വേവിക്കുമസ്സതി
നേരമപ്പോൾ തിരിഞ്ഞു ചുറ്റാം പുര-
പാരികേൾക്കും മുകുന്ദസങ്കീർത്തനം
പാരമാനന്ദസിന്ധുതന്നിൽ കുളി.
ചോര നാരിയുമാരാൽ വിനീതയാം.

ചെന്നവന്ദിച്ചു പൂജിച്ചുനിന്നൊരാൾ
നന്ദദായിനിയൊന്നിച്ചുകുറുപ്പുക്ക്
വന്ദനീയനായുള്ള കുചേലനാ
നന്ദനന്മാരൊടൊന്നിച്ചുശിച്ചിട്ട്
ചെന്നിരുന്നാ മുകുന്ദഗുപ്താദാര-
വിന്ദമെന്നതൊന്നുള്ളിലുറപ്പിക്കും.

വല്ലഭോച്ഛിഷ്ട പീയൂഷലേശമാ-
പ്ലവംഗിയശിച്ചാശപസിപ്പിച്ചിട്ട്
സൊല്ലകുടാതിരുന്നജനകജാ
വല്ലഭോദന്തമോരോന്നുരച്ചിടും.
'പല്ലവക്കാലടിത്താരണച്ചിട്ടാ
കല്ലഹല്പ്രക്കകല്പത തീർത്തൊനെ!
വില്ലൊടിച്ചാ വിദേഹഭൃപുത്രിയെ
വല്ലഭയായ്ക്കുറിച്ചുള്ള വീരനെ!

അല്ലലിൽപെട്ടുണയൂമി ഞങ്ങളെ
ക്കല്യാണാലയാ! കാത്തുരക്ഷിക്കണേ'

വാസരം പലതിങ്ങിനെ ചെന്നൊരു
വാസരം നല്ലവസരംനോക്കിട്ട്
ഭൃസുരേന്ദ്രന്റെ പാദപങ്കേരുമെ
ഭാസമാനയായേവമോതീടിനാൾ.

"അല്ലലിന്നില്ലലംഭാവമെൻപ്രാണ.
വല്ലഭോ! കനിഞ്ഞൊന്നു നോക്കീടണേ!

ഇല്ലമെല്ലാമതാതുകൊല്ലങ്ങളിൽ
പുല്ലാലെങ്കിലും മേയുവാൻ നമ്മളാ-
ലില്ല മാഗ്ഗമെന്നാകയാലല്ലയോ
വല്ലാതെല്ലാമിടിഞ്ഞിതാ നില്ക്കുന്നു
നല്ല കാരത്തുലഞ്ഞുവീഴാതെ നിൽ-
പ്പല്ലയൊ നമുക്കുള്ള ഭാഗ്യോദയം.

കുച്ച ജീർണ്ണിച്ചതൊന്നുകൊണ്ടത്രയും
മെച്ചമായിട്ടുടക്കാമൊരാണ്ടു ഞാൻ
നിശ്ചയം ഭവദുഹ്ലിഷ്ടമാവോള-
മിച്ചെറിയൊളനാഹാരം ദീക്ഷിക്കാം
പിച്ചയിൽ കിടച്ചുള്ളരിവെച്ചു ന-
ട്ടച്ചയിൽ കുറച്ചാഹാരമേകിയാൽ
കൊച്ചിൽമുത്തവൻ തൊട്ടുള്ളവ,രക-
പ്പിച്ചുകൊണ്ടുനോരോന്നു കുട്ടുമ്പാൾ

പച്ചിലകൾ പരിച്ചു വേവിച്ചു ഞാ
തിച്ചെറിയവർത്താഴമേകുന്നു.
കൊച്ചുമക്കൾ വിരുന്നു കരയുന്നോ-
രൊച്ച കേൾക്കുവാൻ വയ്യെന്റെ വല്ലഭാ !
വെച്ചിരിക്കുമരി നെല്ലിവയിൽ കൈ
വെച്ചെടുക്കുവാൻ ഭണ്ഡിച്ച ഭണ്ഡിച്ചു
ഉച്ചരാജപ്രമാണികളേകുന്ന
പിച്ചുകൊണ്ടില്ല മെച്ച,മീ നമ്മൾക്ക്
അച്ചുതശ്ശീ കടാക്ഷാലണക്കുന്നോ-
രച്ചുതന്റെ സരീർത്ഥനല്ലാ പോൻ
ഉല്ലാപേക്ഷണൻ തന്റെ വസതിയി-
ലല്ലമല്ല വിട്ടുതിയെന്നോതുന്നു
കല്പനപ്പടിക്കിന്ദ്രനാ മന്ദിരെ
കല്പകത്തരുത്തയ്യ മപ്പിച്ചുപോൽ
മോക്ഷമല്ലാത്തപേക്ഷയെല്ലാം കല്പ-
വൃക്ഷമക്ഷയമേകുന്നു നിത്യവും
താക്ഷ്യാനാണഹോ വാഹന,മാശ്രിതാ-
കാക്ഷയെല്ലാമണക്കുന്നിതപ്രഭു
വിപ്രവയ്ക്കുരങ്ങെത്തിയാലാദരി-
ച്ചുപ്രമോദാത്മ ദാനങ്ങളേകുന്നു.
ഇപ്രകാരമിരിക്കും വയസ്സനെ
മൽപ്രിയൻ ചെന്നു കണ്ടുപോരേണ്ടയോ ?

ദേശികാലയവാസമക്കാരുണ്യ-
രാശിതന്നിൽ പ്രകാശിക്കിലിവകു
ജ്ഞേമല്ലം ശമിപ്പാൻ തരം നമു-
ക്കീശകാരുണ്യമുണ്ടെങ്കിൽ വന്നിടാം ”

“ വിപ്രവയ്ക്കുകലോത്തമേ ! നീ ചൊന്ന-
തുരൂപ്രിയമാണെന്നിരിക്കുന്നിരിക്കിലും
അല്ലമുണ്ടിന്നഭിപ്രായഭേദമെ-
ന്നല്ലലേക്ഷണേ ! കേൾക്ക നീ സാന്ത്വതം.
പണ്ടു നാം ചെയ്യാറു കർമ്മമൊന്നൊഴി-
ഞ്ഞിണ്ടലായൊന്നുമിന്നില്ല വല്ലഭേ !
തണ്ടാരികൾനിന്നുണ്ടായോൻ കർമ്മപോൽ
മണ്ടതന്നിൽ വരച്ചു വരക്കല്ലം !
കണ്ടു നീക്കം വരുത്താനൊരുത്തനും-
മുണ്ടാകില്ലിത്രിലോകത്തിലുത്തമേ !
വിത്തമോരമനസ്സവിത്തെന്നൊന്നും
മാത്രമല്ലതിൻ തത്വമോർത്തിടുകിൽ
ചിത്തവൃത്തിയെച്ചിത്തയാക്കീടുവാ-
നിത്ര സാമത്വമില്ല മരൊന്നിനും.
അർത്ഥമൊന്നല്ലനന്തേം ക്ഷണരൂപം
വ്യർത്ഥമെന്നോർത്തനാസ്ഥയാ സന്തതം
സ്വസ്ഥയായിരുന്നാത്മസംചിത്തനാ-
സക്തയായിക്കലാശിക്കുകോമലേ !

ജാതരായവകൊക്കെപ്പിതാക്കളായ്
ജാതരാകാതെ രണ്ടുപേരുണ്ടരിൽ
കാതരക്കണ്ണിമാർമണേ ! നീ നിത്യ-
താതനൊന്നിച്ചിരിപ്പാൻ ശ്രമിക്കുക.
ദേഹമാണഹമെന്നൊരജ്ഞാന സം-
മോഹസങ്കല്പമാണിജ്ജഗത്രയം
കോഹമെന്നാത്മചിന്തനാഞ്ഞു സ്വയം
സോഹമാത്മവിജ്ഞാനോദയം വരും.
ചാരുനീലത്തഴക്കൊത്ത കുന്തളേ !
സാരമാണിപ്പാഞ്ഞതെല്ലാം പ്രിയേ ! ”

തപസാരമുരച്ചതെല്ലാം ശ്രവി-
ച്ചുത്തലിത്തരം പിന്നെയുമോതിനാൾ
“മന്ത്രിഗാത്രത്തിലുള്ളതി, ലെല്ലൊന്നു
മാത്രമായരപ്രാണാവശേഷരായ്
ക്ഷുത്തിലാർത്തരായെത്തിക്കരയുമി-
പ്പത്രരെക്കനിഞ്ഞൊന്നു നോക്കീടണേ
ഗാത്രരക്ഷക്കു വല്ലതും നേടുവാൻ
മാത്രമാകാത്ത കൊച്ചുങ്ങളല്ലയോ.
പത്തുമാസം വഹിച്ചുതിന്നോർത്തകം
കത്തിനിറന്നു കാന്താ ! ധരിക്കണം.
ഇത്തരമുള്ളലച്ചലിൽനിന്നിട്ടൊ-
രിത്തിരിനേരമാശ്വസിപ്പാൻ തരം

ചിത്തതാരി യനാഥയിൽ നാഥനി-
ന്നെത്തിയാ,ലാ യദൃത്തമനേകിടും. ”

ശ്രീരേ നിസ്സാരമൗഢ്യ ഭോഗഭ്രമെ
പാരമൗഢ്യകൃമുണ്ടെങ്കിലെൻപ്രിയേ !
നീ രസിക്കാതിരിക്കേണ്ടതിന്നിവൻ
പോരകുടും ഗമിക്കാം സുശോഭനേ !
കോണു മൂന്നുള്ളടിത്തട്ടുതൊട്ടൊരു
തൂണിനുള്ളിൽ പടി,യാറു കേറിയാൽ
മാണിക്യാദി മണിപ്രഭാജാലവും
നാണിച്ഛോടുമളിവു ഹർദ്യസ്ഥലം
കാണാം,മായിരത്തെട്ടു നിലകള-
ക്ഷീണരഗ്നം പ്രമാണിതൻ മന്ദിരം.
കോണി കേറിക്കടന്നാ മുക്കുന്ദനെ
ക്കാണുവാനാണതിപ്രയാസം പ്രിയേ !
ഏണനേത്രേ ! പ്രമാണിയെക്കാണുകിൽ
കാണിവെച്ചാദ്യം പാണികുപ്പേണ്ടയോ ?
ആയതിന്നിന്നുപായമുണ്ടാക്കിയാ-
ലായതേക്കുണേ ! പോകാമുഷകു ഞാൻ.
ആയർകോന്നിന്നതെന്നില്ല നമ്മളാ-
ലായതായാലതാണേററമുൾപ്രിയം.
കർമ്മസാക്ഷിയാമക്കനസ്സാചല-
ത്തിന്മലേക്കായിതാ പകർന്നീടുന്നു

ശംഖരാരിപ്രിയനാം ശശാങ്കനീ
 നിൻമുഖംപോൽ പ്രകാശിച്ചുയരുന്നു
 നമ്മളിമ്മട്ടിരിക്കയല്ലാത്തസൽ-
 ക്കമ്മമോരോന്നനുഷ്ഠിക്കണം പ്രിയേ !
 ജന നാശങ്ങളില്ലാത്തതാരേക സ-
 ചിന്മയാത്മസംചിന്ത ചെയ്യട്ടെ ഞാൻ. ”

വിപ്രഭാഷിതം കേട്ടു സത്തുഷ്ടയാ
 യപ്രദേശത്തുത്ത നാലാചയെ
 ക്ഷിപ്രമെത്തിക്കിഴിഞ്ഞപേക്ഷിച്ചപ്പോ-
 ഉപ്പരസ്മികളുൾപ്രമോദാനപിനം
 ‘അല്ലിലില്ലലീ പോകെ’ന്നരക്കാര
 നല്ലൽ പോക്കുവാനാഴക്കു വീതമായ്
 നെല്ലവൾക്കു കൊടുത്തതിൽ തുളിയും
 കല്ലുമുണ്ടായിരുന്നതറിഞ്ഞില്ല.
 നല്ലരുട്ടിൽ തിരി,ഞ്ഞില്ലമെത്തിയാ
 നെല്ലിടിച്ച പ്രഥ്കമാക്കീടിനാൾ
 മണ്ണുതിന്നനുളുണ്ണിയാ വായിൽ ബ്ര-
 ഹ്മാണധജാലം ജനനിക്കു കാണിച്ചോ-
 നണ്ണുവാനായുഴക്കായവിൽപ്പൊതി
 ഭാണധമാക്കാനകത്തൊക്കെ നോക്കിട്ട്
 തക്കതായൊന്നമൊക്കായ്ക്കയാൽ മുഷി-
 ണ്ണൊക്കെ ജീണ്ണിച്ചു വക്കറെറാരംബരം

കൈക്കലായതിലാക്കി ബന്ധിച്ചുവെ-
 ചുക്കുശാംഗി പരിഭ്രമിച്ചാദോൽ
 നായകന്റെ സമീപത്തിലജ്ജഗ-
 നായകാരാധനാതെ വിനീതയാ
 ജായയോ ടേയേ ! കാർവണ്ണനേകുവാ
 നായതെത്താണതാശു തന്നിടുക.
 യാമിനി പോയിനപ്രഭാ ഭാസ്വരം
 കാമിനീമണേ ! കാൺക പങ്കേരുഹം
 കാമിതപ്രഭമാണിശ്ശ ഭോഭയം
 യാമി ഞാനക്കുശേശയാക്ഷുലയം
 നി മുദാത്മജരൊന്നിച്ചനാമയം
 മാമകാലയേ വാഴുക നിഭയം.”

അന്നുണന്നന്റെ ഭാഷിതം കേൾക്കയാ
 ലത്തമില്ലാത്ത ചിന്തയാ താത്തയായ്
 എന്തുരക്കേണ്ടതെന്നറക്കാതക-
 ത്തത്തുമാശാകുലാസ്വയായിട്ടവരും
 ചിന്തിതങ്ങളുണപ്പാനഘാരി തൻ
 ചെന്തളിരടിത്താരകത്തോർത്തിട്ട്
 സാവധാനത്തിലേവമ, ശ്രീവാസു-
 ഭേവസേവനോടോതിനിന്നീടിനാൾ.

“കാണിനേരം ഭവാനെപ്പിരിഞ്ഞിരി-
 പ്പാണിവരുംകിന്നതിപ്രാണസങ്കടം

പ്രാണരക്ഷക്കു മാഗ്നിപ്പാത്തവ
രാണിവരെന്നതോർമ്മയുണ്ടാകണം
ഭുവരാലയ ശ്രീവിലാസെ ലയി.
ജീവിചാരം മറക്കാരിരിക്കണം "

ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിട്ടവിൽപ്പൊതി
വിപ്രവയ്ക്കന്റെ കയ്ക്കു പറ്റിച്ചപ്പോൾ
ചിൽപ്രഭുവിൻ പദത്താരകത്തുറ.
ചുവദേശത്തുനിന്നിറങ്ങി പിജൻ.
യാത്രചെയ്യും ധരിതീസുരന്നുര-
യാത്രചെയ്യുസ്സുഗാത്രി നിന്നീടുമ്പോൾ
കണ്ടു മുന്നിൽ വലത്തുഭാഗെ മുളി-
ക്കൊണ്ടു രണ്ടു ചകോരം വരുന്നതും
പേണ്ടു ഞാൻ ചെയ്യു പുണ്യ മെന്നോത്തക-
ത്തിണ്ടലല്ലം കുറച്ചു വാണിടിനാൾ.

മണ്ടുമാരണേന്ദ്രോത്തമനിത്തരം
വീണ്ടുമോരോ വിചാരം തുടങ്ങിനാൻ.
പോരകേശനെക്കാണാൻ ഗോപുര-
പോരദേശത്തിവൻ ചെന്നണയുമ്പോൾ
പോരപാലകരെനെത്തടുത്താട്ടി
ഭൂരെ നിത്തുമോ? കാർവണ്ണം കാട്ടുമോ?
പണ്ടവിവേക ബാല്യമാം വേഴ്ചയി-
ന്നണ്ടിവകലെന്നോത്തുഞാൻചെല്ലുമ്പോൾ

കൊണ്ടൽനേർനിറം പൂണ്ടാനിവനെയും
പണ്ടു കണ്ടതായോർമ്മയുണ്ടാകുമോ ?
കണ്ടാലോറം കരയ്ക്കു വെറുത്തൊരി
മണ്ടനേവനെനാട്ടിക്കളയുമോ ?
കണ്ടാമണ്ടിയിൽ ചെന്നു ചാടിട്ടു ഞാൻ
തിണ്ടാടേണ്ടതായ്പ്പനുകൂടിട്ടുമോ ?
വേണ്ട, വേണ്ട വിചാരമിന്നീവിധ
മുണ്ടാകേണ്ടവനല്ലല്ലൊ വൈകുണ്ഠൻ
കണ്ടാലപ്പോളാ വണ്ടോടിൻവണ്ണനെ-
ന്നിണ്ടൽ തീർത്തവാനായോടിവന്നിട്ട്
തണ്ടാരിൻമകളാണ്ടെന്നും മാറിൽ
വീണ്ടും വീണ്ടും പുണരാതിരിക്കില്ല.
എന്തുചെയ്യാലുമില്ലിനിക്കൊന്നു, മാ-
ത്രുന്തഹീനനെ കാണകിൽ പോരുമെ
ഹംസസാരമാം കംസാരിപാദമീ-
മാംസക്കണ്ണൊന്നു കാണമാറാകട്ടെ.
സംസാരമയധപംസപാദാഞ്ജസം
പാംസുവാൽ മൌലി പൂതമായിട്ടുട്ടെ ”
ഭൃസുരേന്ദ്രനീവണ്ണം നിനക്കയും
ഭാസുരാന്തൻ നാമം ജപിക്കയും
കുന്നുമെന്നല്ലനേക ഭൃഗ്ഗുങ്ങളും-
കുന്നു മാഗ്ഗുങ്ങളെന്നു കടക്കയും

വന്നടുക്കുന്ന പാമ്പരോടൊക്കെയും
 നന്ദജോദനമോരോന്നരക്കെയും
 ഗാത്രമേറും ശ്രമത്താൽ വിയർത്തുല-
 ണ്താത്തിനാശനന്നാലയം നോക്കിയും
 നേർത്തുപോകാതകുന്തൻ ഭക്തിയാൽ
 നേത്രമാനന്ദവാരി വർഷിക്കയും
 ചെയ്തുകൊണ്ടാക്കുമ്പോലാവനിൽപരൻ
 മേൽക്കളിഞ്ഞൊന്നുനന്ദനോക്കിടുമ്പോൾ
 മേൽതുല്യപ്രഭാകീർണ്ണമുന്നത-
 പോരകാപുരം ഭൂരവെ കാണായി
 പാരിലിന്നു ഞാൻ ധന്യനെ'ന്നോത്തക-
 ത്താർ മുരരിതൃപ്പാദത്തിലപ്പിച്ച്
 ചെന്നുചേർന്നിതയ്യുന്നതാനന്ദമോ-
 ടിന്ദിരാമ മന്ദിരെ ഭൂസുരൻ.
 മുമ്പുകണ്ടിതമ്പ!മ്പാ! കൊടിമര-
 ത്തുമ്പിൽ വമ്പൻ ഗരുഡനിരിക്കുന്നു.
 ചെങ്കൊടിക്കൂട്ടാ ചുറ്റുമകാതപാ-
 തങ്കമേൽക്കാതകുറി വീശീടുന്നു
 താഴികക്കുടത്തോടിക്കൂടിട്ടുഹോ!
 കീഴിലായകുന്നച്ചുതിരിയുന്നു.
 കോട്ടവാതുക്കലത്യഗ്രമായിതാ
 ഗാട്ടുചെയ്യുന്നു പട്ടാളമെപ്പൊഴും

തങ്കവണ്ണമാം താമരപ്പൊയ്ക്ക, യാ-
തങ്കമാറുനൊന്മാറ്റാനജാലവും
പെൺകുലങ്ങളോടൊന്നിച്ചുഹങ്കരി-
ച്ചുങ്ക കാട്ടും ഖഗാളി സമൃദ്ധവും
പൊക്കമേറി ജപലിഷും മതിലുകൾ-
ക്കൊക്കെയുണ്ടുള്ളിലുഗ്രം കിടങ്ങുകൾ
ദിക്കു നാലിലോരോന്നിലും നോക്കിയാ-
ലുക്കുകൂട്ടുന്ന ഗോപുരശ്രേണിയും
ദിക്കുരിന്ദ്രരോടൊക്കും ഗജങ്ങളുൾ-
ത്തിക്കുകൂട്ടാതെ നിൽക്കും ഗൃഹങ്ങളും
വായുവേക്കാളുപായമേൽക്കാതരം
പായുമശ്രപങ്ങൾ മേവും ഗൃഹങ്ങളും
തോയമെന്നും നിറഞ്ഞിട്ടൊലിക്കുന്ന
പേയരമ്യസദാപീസഹസ്രവും
വീടുതോറും മുക്കുമെങ്കുകേതി കൊ-
ണ്ടാടുമാനന്ദഗാന നിഷേഛാഷവും
മേടതന്നിലുൾഭാടിച്ചേൻപ്പൊഴും
പേടമാൻകണ്ണിമാർ നിരന്നാടുന്നു
ഒന്നരണ്ടല്ലനന്യസാധാരണം
മന്ദിരം നിരന്നുണ്ടിതാ കാണുന്നു
എന്നതിൽ ചിലതേറ്റമുയൻചെ-
ന്നിന്ദുബിംബം തൊടുനെന്നു തോന്നുന്നു.

ആയർകോനുള്ളൊരിപ്പുറീവണ്ണന-
ക്കായൊരുങ്ങുന്ന ശേഷനും ഭോഷനാം.
മുനിലായിട്ടു കാണായതൊന്നുമി
മന്നിലന്നെങ്ങുമില്ലാത്തതാകയാൽ
ഒന്നുവിസ്മയിച്ചു നന്ദജാലയ-
ത്തിന്നുനേരെ തിരിച്ചു മഹീസുരൻ.
പണ്ടൊരിക്കലീ ലോകത്രയ മടി
രണ്ടുകൊണ്ടുളന്നുള്ളൊന്നെക്കാണുവാൻ
മണ്ടുമാരണനാരാജവീഥിയിൽ
കണ്ടിതാ രണ്ടടി പതിഞ്ഞതിനെ
മിണ്ടുവാൻകൂടി വയ്യാത്തൊരാനന്ദ-
മാണ്ടു കൊൾമയിർകൊണ്ടിട്ടടിപ്പൊടി
രണ്ടുകൈകൾ നിറച്ചു വാരിത്തന്റെ
മണ്ടതന്നിലിട്ടൊന്നു കൊണ്ടാടിനാൻ.

ഘോഷമേവോളം കൃതാർത്ഥനായിന്നിമേൽ
വേണ്ടതൊന്നുമില്ലിപ്പദം കാണണം
ജോലിയെല്ലാ മുപേക്ഷിച്ചുജന്റെ തൃ-
ക്കാലിണയിലണയുന്നതെന്നു ഞാൻ.
കാലദേശാദ്രിശോചരം കാമദം
നീലനീരദശ്രോമളം കോമളം
ബാലലീലയാ ഖേലനംചെയ്തു പൂ-
ക്കോലമെൻകണ്ണിലെന്നൊന്നു കാണുന്നു.

മൂന്നുലോകത്തിന്നായി മുതുകൾ
മൂന്നുമൊന്നായിരിക്കുമവണ്ഡന !
മത്സ്യ, മാമാ വരാഹ സിംഹോഗ്രമാം
കുന്തിതാകാരമോരോന്നെടുത്തോനെ !
വത്സ ഹേ! രാമ! രാമ ഹലേ ! ഗോപ-
വത്സ നാഥാ ! മുകുന്ദ ! മുനിപ്രിയ !
മത്സ്യരാത്ര്യരൈക്കൊന്നൊട്ടക്കാൻ കലൗ
ചിത്സപത്രപനാം ഖഡ്ഗപാണൈ! ഹരൈ!
ഇന്ദിരക്കുളലിക്കും പുരാതനാ-
നന്ദരൂപനെ! കാരുണ്യമേകണേ
വന്ദനീയനെ! വാനവക്തിശനെ!
വന്നിഖൻമുന്നിലൊന്നു നിന്നീടണേ
മന്ദനാമിഖൻ നിന്ദ്രനെനോക്കാതെ
നന്ദിയോടൊന്നുനഗ്രഹിക്കേണമെ.
ഇന്ദുതുല്യാനനം തെ നിനപ്പവ-
ക്തെന്നുമാനന്ദമേകും മുകുന്ദനെ !
ഇന്നിമേലിൽ ജനിക്കാതിരിക്കുമാ-
റൊന്നിഖനിൽ കടക്കണ്ണയക്കണേ. ”

ഏവമോരോന്നുരച്ചും ജപിച്ചു, മ-
ന്നാ വിശിഷ്ടഭൂദേവൻ നടക്കുമ്പോൾ
സാമൃദ്ധിപ്ലാത്തൊരുദ്രാനുരോഭയാ
സമൃഗാനന്ദമെന്നുമുണ്ടാക്കുന്ന

രവ്യനിമ്ലോത്തംഗ ഹർദ്യസ്മലൈ
ധർമ്മദാരങ്ങളോടുചേർന്നവ്യയൻ
നമ്മോരോന്നരക്ഷസ്യാളാത്മസൽ-
ബ്രഹ്മചാരിയെക്കാണായി ഭൂരവൈ.

കേരീയേനം മുഷിഞ്ഞ വസ്രം ധരി-
ച്ചേറെ ജിണ്ണിച്ചൊരോലക്കടയുമായ്
കാറിനെക്കാൾ കരുത്തിരുണ്ടോന്റെ മേ-
ലാരുപോലെ വിയപ്പെപ്പാലിച്ചിട്ടിതാ
നീരജേക്ഷണേ ! നീ നോക്കുകാരിവൻ
ഭൂരെന്നിന്നു വരുന്നാരി പ്രാകൃതൻ.
സജ്ജനോത്തമെ ! കണ്ഠത്തിൽ മാല്യവും
യജ്ഞസൂത്രവുമല്ലയോ കാണുന്നു ?
അല്പമല്പമടുത്തുകാണത്തോറും
വിപ്രവയ്ക്കനോ യെന്നു തോന്നീടുന്നു.
ചാരുനേത്രനാ, ഞാജാനബാഹുവാ-
ണാരിവനത്ര നിസ്സാരനല്ലല്ലോ
ഗോപി മേനിയിൽ കാണുന്നിതോമലൈ !
ഗോപനീയനാണിപ്പമാൻ മൽപ്രിയൈ !
ബാഹുമൂലത്തിലെന്നോ പൊതിഞ്ഞിവ
നാഹാരത്തിനൊ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു.
മച്ചരിത്ര സങ്കീർത്തനം തന്നെയൊ-
ൺച്ചരിക്കുന്നു കേൾക്ക നീ വല്ലഭേ !

ഒച്ച കേൾക്കുമ്പോഴെന്തോ പരിചയി-
ച്ചൊച്ചപോലിന്നെനിക്കു തോന്നിടുന്നു.”

എന്നുരച്ചിന്ദുതുല്യാനനം ചെരി-
ച്ചൊന്നു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി നിരഞ്ജനൻ
മുന്നിലാമ്മാരണത്തിരികും ഭീഷ്മ-
നന്ദിനിക്കുള്ളലക്കുപടിക്കുജൻ
മടുമാറിപ്പരിഭ്രമിച്ചാൽത്തന്നാ-
യൊടുഴുന്നുന്നിന്നിട്ടാ മുരവിട്ട്
കേഷ്ടമെന്താണെന്നിഷ്ടൻ വിശിഷ്ടനീ
മട്ടിലാപ്പെട്ടതെ’ന്നൊന്നുരച്ചിട്ട്
കത്തുമത്തിയ്യിലെത്തും വിജയനെ
പാത്തു കെട്ടിപ്പിടിപ്പാനടുത്തപോൽ
ഇത്രിലോകാത്തി തീക്കും മുരാരി പാ-
ഞ്ഞെത്തി ഭൃസുരൻ പത്തിൽ വീണിടിനാൻ.
നേത്രതോയപ്രവാഹാലഘാരി സൽ-
പാത്രപാദം കഴുകിച്ചു പൂമുടി
ചേത്തിരികും മയിൽപീലിയാൽ തുട-
ച്ചുത്തമോത്തമനോതിനാനിത്തരം.
ഇത്രകാലവും സംസാരസക്തനാ-
യിത്തിരുമേനി വന്നു കാണാത്ത ഭൃ-
വ്യാത്തനാമിക്യതഘോരമന്ദിരം തെ-
രോത്തിട്ടാതൊന്നനുഗ്രഹിക്കേണമെ.”

വേദസാരാത്മവിഗ്രഹമിവിധം
പാദതാരിൽ പതിച്ചുകണ്ടിട്ടുക-
വേദഭാരം കലൻവരന്ന ഭൂ-
ദേവവയ്ക്കുൻ പകച്ചുനിന്നിട്ടുടൻ
“അയ്യ!യൊ! കടുകയ്യു ചെയ്യുന്നതി.
നിയ്യിവൻ ചെയ്യതെന്തെന്റെ ദൈവമെ
വയ്യിനിക്കെന്നു” രച്ചിട്ടജന്റെ പൂ-
മേയ്യശേഷവും കണ്ണിരിൽ മുക്കിട്ട്
കയ്യരണ്ടും പിടിച്ചൊരാപ്രാകൃതൻ
മെയ്യലപ്പെണ്ണണപ്പോന്നണച്ചുപോൽ.
തട്ടു മാറിക്കളിക്കുന്ന കണ്ടു മേൽ-
പ്പട്ടു നോക്കി മിഴിച്ചുനിന്നാർ ചിലർ
മട്ടിതൊരോന്നുകണ്ടുത്താ, മലേം-
ഗാട്ടുകാരണിയിട്ടു നിന്നീടിനാർ.
തകവില്ലുകൊ, രകമാടുനോരും
പകജാക്ഷൻ തിരുമുന്വണഞ്ഞുപോൽ.
തണ്ടണിഞ്ഞു ജൂതൊന്നെടുത്തുംകൊണ്ടു-
പ്പോണ്ടവീരരും ചെന്നടുത്തെത്തിനാർ.
പാട്ടുകാരാ, മുദംഗവും വീണയും
പാട്ടിലോടക്കുഴലുമിടക്കയും
വിട്ടുമാറാതെടുത്തുകൊണ്ടാവക
ജൂട്ടരൊട്ടുക്കടുത്തുചെന്നെത്തിനാർ.

മല്ലമദ്ദനനദിജഗ്രോഷുന-
 ജല്ലലാറുവാൻ പല്ലക്കിലേറിയവ-
 ചുല്ലസൻമലർ ചാമരം വിജിച്ച്
 നല്ലൊരാമോദമോടടുത്തപ്പാദ-
 പല്ലവങ്ങൾ തലോടിനിന്നീടിനാൻ
 വനഃചന്ദനവരേല്ലാമകമ്പടി-
 കൊന്നുകൂടിയടുത്തുകണ്ടപ്പുതൻ
 ചില്ലിവില്ലൊന്നിളക്കിയപ്പോൾ പട്ട-
 മല്ലരത്തോളിലേറിയനോളവും
 പ്രാണതുല്യപ്രയാണൈ സുഖപ്പെടും
 വേണു വീണാ മൃദംഗ ഗാനങ്ങളും
 നെഞ്ചലിക്ഷമിടക്കക്കിടക്കിടെ
 പാഞ്ചജന്യോഞ്ചിതാനന്ദനാദവും
 ഇന്നിലയാണിവനെ ഭജിപ്പവ-
 ക്കെ'ന്ന തൃക്കടക്കണ്ണിലത്താളവും
 ചേന്നെഴുന്നള്ളമാനന്ദമൂർത്തിയെ
 താണുകൂപ്പി ദിജോത്തമനോതിനാൻ.
 എന്തൊരാശ്ചര്യമാണിതെൻ കേശവ!
 ഞാൻ തവാശ്രിതനല്ലയോ മാധവ!
 അന്തമില്ലാത്തഹങ്കാരവാരിധി
 വൻതിരക്കുള്ളിലുന്തിയിട്ടിടാലോ.
 ചെന്തളിരടിത്താരിതിലേററണം

അന്തികത്തിലുണച്ചൊന്നെ നിൽത്തണം
ഇല്ലെന്നിരിക്കീയിരിപ്പിൽ സുഖം ഹരെ !
മല്ലമദ്യ ! കാരുണ്യവാരിയെ ! ”
“വിപ്രമൗലേ ! ഭവദാസനാണുഞാ-
നിപ്രകാരമാണായ് പൂജാക്രമം ”
എന്നിതോരോന്നരച്ചുകൊണ്ടാരാമ-
മന്ദിരത്തോടടുത്തുചെന്നതുവേണ്ടാൽ
വന്നിതാ മുക്കുന്മാരുപ്രിയാംഗനാ-
വൃന്ദമാരണാരാധനക്കാദരാൽ
ഈരെന്നായിരത്തെട്ടു നിതംബിനി.
മാരണത്തെണിയിട്ടെതിരേറ്റപ്പോൾ
സാരസേക്ഷണൻ പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടു-
ത്താരണോത്തമൻ കൈപിടിച്ചാദരാൽ
മകമാരണിപ്പുകാവിലകുണെ
ശങ്കകൂടാതണച്ചു രത്നാസനെ
തങ്കഭാജനെ സങ്കലിതാംബുനാ
തൻകരാലാദപിജൻ കാൽ കഴുകിച്ച്
പങ്കഹാരിയപ്പാദോദകം തന്റെ
മകമാരിലും തങ്കലുമുറപ്പിച്ച്
വന്നണഞ്ഞുള്ള ദാരങ്ങളെക്കുനി-
ഞ്ഞന്നു മന്ദിരംതോരമയച്ചിട്ട്

ചെന്ന ഭൂദേവവയ്ക്കു കരം പിടി-
ച്ചുനന്താനന്ദഹർദ്യമേറീടിനാൻ
പൊന്മണിപ്രഭം രത്നമാം ശയ്യമേ-
ലമ്മഹീസുരനൊന്നിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ
കുന്ദ ജാതി പ്രസൂനങ്ങളിൽനിന്നു
മന്ദ മന്ദമണഞ്ഞു സമീരണം.
ഗന്ധമാല്യാനുലേപനാദ്രങ്ങളാൽ
ബന്ധുപൂജയെച്ചെയ്തു വൈഭവീയം.
ചിന്മയനജഗന്മയനുള്ളഴി-
ഞ്ഞമ്മഹീദേവനോടു ചൊല്ലിടിനാൻ.
ഭൃസുരോത്തമ ! നാമനു ശൈശവൈ
ഭാസുരാശയനാമഗ്നഗൃഹം
ഹാ! സുഖോത്തമവാസം ഏതേതര
ഹേ! സഖൈ! ഭവാനുണ്ടോ മറന്നിതൊ?
അന്നൊരിക്കലഭൂശികയ്ക്കായ്ജന്തയ
ചെന്നിതിന്ധനമാഹരിപ്പാൻ വനെ
വന്നു സന്ധ്യയ്ക്കുരിരുട്ടോടുചേ-
ന്നു രാത്രി കഴിഞ്ഞതോക്കുന്നിതൊ ?
കൂറനായിത്തൊഴിച്ചു മഴ, കൊടു-
ങ്കാറിൽ വേരറു വീണു മരങ്ങളും
മിന്നലാൽ മിഴി മഞ്ഞളിച്ചു നാം
വന്ന മാഗ്ഗം പിഴച്ചുഴന്നില്ലയൊ ?

പാട്ടിലന്നിടിവെട്ടലിൽ പെട്ടു നാം
 ഞെട്ടി ഭൂരത്തെരിച്ചു വീണില്ലയോ ?
 കാട്ടിൽ വൻമുഗക്കൂട്ടങ്ങളൊച്ച കേ-
 ട്ടൊട്ടു കൂട്ടംപിരിഞ്ഞൊടിയില്ലയോ ?
 കയ്യാഴിച്ചു നാം ജീവിത,മന്തകൻ-
 കയ്യിലേക്കുന്നിലക്കു നിന്നീടുമ്പോൾ
 പോരയാ,മക്കടുകാളരാത്രിയെ
 സൂയ്നക്കരാൽ തള്ളിനീക്കുന്നേരം
 ആരഴൽപ്പെട്ടൊരഗ്നരവനക-
 ത്താരഴിഞ്ഞൊന്നനുഗ്രഹിച്ചില്ലയോ
 അന്നകത്തൊതുങ്ങാത്തൊരാമോദമോ-
 ടൊന്നു കൂട്ടിപ്പിടിച്ചു പുണർന്നിട്ട്
 വേണു നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടതെല്ലാ,മിന്നു
 തന്നു ഞാനെൻ പ്രിയപ്രാണശിഷ്യരെ !
 എന്നു കൈത്താരുയർത്തിശ്ശിരസ്സിൽവെ-
 ചൊന്നു വീണ്ടുമനുഗ്രഹിച്ചില്ലയോ ? ”

“അന്നു ദേശികാനുഗ്രഹത്തിന്നുമീ
 മന്നിലുന്നതിക്കൊക്കയും ചിൽപ്രഭോ !
 ധന്യമൗലേ ! ഭവൽപ്രഭാവോദയം
 തന്നെ കാരണമന്യമില്ലൊന്നുമെ ”
 എന്നുരച്ചപ്പൊളാനന്ദപൂരുഷൻ
 ഒന്നു മന്ദസ്തിതംചെയ്തുകൊണ്ടിട്ട്

“വന്ദനീയ ! ഭവൽകുഡുംബങ്ങളെ
വന്നിവനൊന്നു കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല
എന്നിരിക്കിലുമിന്നവക്കൊക്കെയും
മാന്യമൗലേ ! ശുഭക്ഷേമമല്ലയോ ? ”
നേന്ദിയേറും ഭവാനെ ഭജിപ്പവ-
ക്കിന്നൊരക്ഷേമമെന്നതുണ്ടാകുമോ ? ”
മേത്ര ! ഫേ ! ഭവൽ ഗാത്രസന്ദർശനം-
ലിത്രനേരം വിശപ്പറിഞ്ഞില്ല ഞാൻ
യാത്രപോന്നപ്പൊളന്തജ്ജനം കനി-
ഞ്ഞി, തപാഹീനനോൽശിച്ഛിദ്യവാൻ
മാത്രമപ്പലഹാരത്തിൽ വല്ലതും
രീത്തുതന്നിങ്ങയച്ചോ ? ഗുണാംബുധ !
ഭക്ഷണപ്രിയനാമെന്നൊക്കണമോ
കുക്ഷിപൂരണം ചെയ്യേണ്ടതിന്നെന്തൊ
കുക്ഷഭാഗത്തു സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന-
തിക്ഷണം തന്നിവൻകുത്തകത്തണം.”

എന്നജോക്തികേട്ടൊന്നിരക്കിച്ചുളി-
ഞ്ഞിന്നതിന്നൊന്നുമില്ല’ന്നുരച്ചപ്പോൾ
ഒന്നു പൊത്തിപ്പിടിച്ചിട്ടാക്കാരുണ്യ-
ക്കുന്നലിഞ്ഞക്കുമ്പലനിൽ ചേർന്നിട്ട്
പുതിയേരമവിൽപ്പൊതി പുതനാ-
രാതി കൈക്കൊണ്ടഴിച്ചുവെച്ചിട്ടതിൽ

പാതി വാരിക്കഴിച്ചപ്പൊളത്തുതോൽ-
ഭൂതനായിതബ് ഭൂസുരശ്രേഷ്ഠനും
പാതി പിന്നെയും തുത്തു വാരിട്ടപ്പൊ-
രാതി വാങ്ങൊരാൾവതിന്നു തുനിഞ്ഞപ്പൊൾ
ജാതിമാറിപ്പരിഭ്രമിച്ചുൾക്കടോൽ-
ഭീതയായടുത്താശു വൈദഭിയും
പാണിപത്നം പിടിച്ചടക്കിട്ടിതെ-
ന്താണിവളിന്നഭക്തയൊ? വല്ലഭ !
ഭവ്യമെല്ലാമണച്ചു ഭവൽപ്രിയ-
നിയ്യിവൾക്കിന്ദിദാസ്യമേകേണമെ'
'മാന്യകന്യേ! പ്രിയോത്തമം കാൺകയാൽ
എന്നെയും ഞാൻ മറന്നു മുഗേഷ്ഠനേ !
ഖിന്നയാകാതശിച്ഛിടകീയവിൽ
നിന്നഭീഷ്ടവും തന്നു ഞാനെൻപ്രിയെ !'
എന്നുചൊല്ലിത്തിരിഞ്ഞെക്കുചേലനോ-
ടൊന്നു മെല്ലെച്ചിരിച്ചുനൂറുചുപോൽ.
ഭക്ഷണോച്ഛിഷ്ടമില്ലെന്നറിഞ്ഞിട-
ഞ്ഞിക്ഷണം ചെയ്തു കൂത്തു കണ്ടില്ലയൊ
ലക്ഷ്യമില്ലിവക്കൊന്നിന്നും ഗൌരിയ
ത്രിക്ഷഗാത്രത്തിലഭ്യം ധരിച്ചില്ലെ'
സാരഭാഗം മറച്ചു മുരാരി സം-
സാരമോരോന്നിവണ്ണം തുടൻപ്പൊൾ

വന്നുചേർന്നു യദൃച്ഛമനുഷ്ഠാനു
മന്നെന്മാനും പുഷ്പചെയ്യാദോൽ
നന്ദിയോടാമുക്കുന്താതൻ കനി-
ഞ്ഞന്നു വിപ്രേന്ദ്രനോടു ചൊല്ലിനിന്നാൻ.
“വിപ്രവയ്! ഭവാനെക്കുറിച്ചു മൽ
പുത്രനോരോന്നു കീർത്തിച്ചു കേൾക്കയാൽ
അത്ര വന്നൊന്നു കാണാൻ കൊതിച്ചിവി-
രത്രനാളായി കാത്തിരുന്നിടുന്നു
വന്നു യോഗമതിന്നിന്നതെന്നല്ല
മന്ദിരം പാദപാഠസുവാൽ ധന്യമാ-
യിന്നിവേണ്ടതുണ്ടെന്നുചെയ്യാനിവ-
ക്തുന്നതിക്കായനുഗ്രഹിച്ചിടണം.”
മോന്യാരാജേന്ദ്രമൗലേ മുക്കുന്താ-
കുന്ന മിത്രോദയോജപലത്താ കലേ
ധന്യമായന്യമുന്നതിക്കൊന്നുമീ
മൂന്നു ലോകത്തുമില്ല കാണുന്നു ഞാൻ”
മന്ദമോരോന്നിവണ്ണം പറഞ്ഞിരു-
ന്നന്നു യാദവരെല്ലാം പിരിഞ്ഞപ്പോൾ
വന്നു സന്ധ്യ, മറഞ്ഞു ദിനേശ, നാ-
നന്ദമാൻ മുക്കുന്താ വിപ്രനും
ചെന്നു സന്ധ്യാച്ചന്ദനംചെയ്തു ശൈശവോ-
ദന്തമോരോന്നു പിന്നെയും ഘോഷിച്ചു

വൻതിരക്കൊന്നുമില്ലാതെ ചെന്നിരു-
 ന്നന്തരാനന്ദമോടൊന്നുശിച്ചുപോൽ.
 ഉണ്ടെന്നിറവരാശ പാസമുറക്കൊണ്ടു
 രണ്ടുപേരും വിനോദിച്ചിരുന്നിട്ട്
 കൊണ്ടുവെണ്ണുനല്ലുമെത്തയിൽ സുഖം
 പുണ്ടുറങ്ങാൻ കിടത്തി കുചേലനെ
 ചിത്തമോദാലകംപൂക്കു വൈദി-
 യൊത്തു പള്ളിക്കുറിപ്പു ചെയ്യിടിനാൻ.
 കൃത്യനേരത്തുണർദ്ദപിജൻ തന്റെ
 നിത്യകർമ്മം കഴിച്ചു മിത്രോദയെ
 സത്യപൂരപ്പനൊത്തുചേർന്നിട്ടിരു-
 ന്നദ്ധരിത്രീസുരോത്തമനോതിനാൻ.
 ചേർത്തതാരിലിച്ചിട്ടുപമെന്നതൊ-
 ന്നോത്ത കാലം കഴിക്കുമാറാക്കണം.
 നിത്യനിമ്ലശ്രീനിയേ! ഹേ! മദാ-
 യാത്രചെയ്യാനനുജ്ഞ നൽകീടണം.”
 ധന്യവാക്യാമൃതംകേട്ടകം കുളി-
 ത്തന്നമന്ദം പുണൻ ചൊല്ലിടിനാൻ.
 “ദേഹദേവമൊന്നുണ്ടെന്നതല്ലാതെ
 ദേഹി രണ്ടല്ല, തിന്നുള്ളതൊ സഖെ !
 സ്നേഹമേരമക്കൊന്തൊത്താത്മസൽ
 ഗേഹമായതിൽ ചെന്നു ചേർന്നിടുക.”

ധത്വാത്വാത്വമന്നിവണ്ണം പര-
ഞ്ഞാന്നു മെല്ലെപ്പിരിഞ്ഞു മഹീസുരൻ.
നന്ദനന്ദനൻ നന്ദിയും ദ്വാരകാ
മന്ദിരോത്തുംഗ പൂണ്ണസൽഭംഗിയും
എന്നതന്നെയല്ലന്നസാമാന്യമായ്
വന്നുചേൻ വിചാരങ്ങൾ പിന്നെയും
‘ഇങ്ങുപോന്നുപോലൊന്നുമില്ലാതെ ഞാ-
നങ്ങു ചെന്നാൽ കുഴങ്ങും സുമംഗലം.
നിത്യദാനത്തിലൊന്നാമുരാതക-
നിത്തരക്കാക്കണക്കുമാറുണ്ടല്ലോ
ആയതെങ്കിലും തന്നെയച്ചില്ല ഞാ
നായതാക്കിയെക്കാണേണ്ടതെങ്ങിനെ.
തത്ര ഞാൻ ചെന്നടുക്കുമ്പൊളസ്സുതീ
നേത്രതോയം തുടച്ചുമിടക്കിടെ
ക്ഷുത്തിനാലിട്ടലട്ടം തനയരോ-
‘ടെത്തുമിപ്പോൾ ജനക’നെന്നോരിയും
പത്തനത്തിൻപുറത്തു, കത്താത്തയായ്
പേർത്തു മെല്ലെ പടിഞ്ഞാട്ടു നോക്കിയും
കാത്തിരികുമകൊത്ത കണ്ടെത്തുമ്പോ-
ളിത്ര നിഭാഗ്രനെന്തൊന്നുരക്കേണ്ടു.
ഒന്നുകൂടിക്കടന്നുചെന്നാൽ തരം
വന്നുകൂടുമൊ കണ്ണനെക്കാണുവാൻ

കണ്ടുമുട്ടിയാൽ കേണ്ടാ ദുരാഗ്രഹം.
കൊണ്ടു വന്നതാണെ'ന്നു തോന്നിടുമൊ?
കൊണ്ടൽവണ്ണനെക്കണ്ടിരുന്നാലിനി
കൊണ്ടുപോരാൻ കിടയ്ക്കുമൊ വല്ലതും.
കഷ്ടമയ്യോ! മുകുന്ദനോടിലുത്തെ
നഷ്ടദാരിദ്ര്യമൊട്ടാദ്യമോതിയാൽ
കിട്ടുമായിരുന്നെന്തെങ്കിലുമതൊ
വിട്ടുപോയിനിമുച്ചയുണ്ടതെന്തു ഞാൻ.
കൂട്ടുകാരനാണെന്നുറച്ചിട്ടു സാ-
മ്രാട്ടിനെച്ചെന്നുലട്ടിത്തുടങ്ങിയാൽ
മടുമാറി ക്രൂധാ തിരിഞ്ഞാലിതിൽ-
കഷ്ടമായിട്ടു പോരേണ്ടതായ്ക്കൊ"
പൂജ്യനീവിധമോരോതരം മനോ-
രാജ്യഭാരം വഹിച്ചുററമന്ധനായ്
ഒന്നുനേർന്നിന്നിട്ടു ധന്യൻ തിരി-
ഞ്ഞന്നിവണ്ണം വിചാരമാന്റിടിനാൻ
“ദുഷ്ടയാം കുടുംബാശയാലോഷ ഞാൻ
ദുഷ്ടനായ് കൃഷ്ണസൽഗുണമോർത്തിലാ
വിഷ്ടപേശപരൻ വിത്തമേകാത്തത്
സ്വഷ്ടമാം വിത്തദോഷംകൊണ്ടായ്ക്കും.
വിത്തംകൊണ്ടു വിബുധാധിനാഥനും
ചിത്തംതന്നിൽ മദംപൂണ്ടു മൂഢനായ്

മാരി പെയ്തു കുന്ന കടയാക്കി
ശൗരി പോക്കി സ്വജനത്തെപ്പാലിച്ചു
ദേവരാജന്റെ വന്മദത്തെ വാസു-
ദേവനാം ദേവദേവൻ ശമിപ്പിച്ചു.
ഇത്തരം നിജ ഭക്തജനത്തിന്റെ
ചിത്തശുദ്ധി വരുത്തും രമാകാന്തൻ
വിത്തമല്ലവുമിങ്ങു നൽകീടാഞ്ഞു-
തുത്തമാനുഗ്രഹമായി പാക്കുമ്പോൾ
കായ്തതപമിതൊക്കെ പറഞ്ഞു ഞാൻ
ഭായ്യേയും സമാശ്വസിപ്പിക്കുവൻ.”
ഇപ്രകാരം വിചാരിച്ചുറപ്പിച്ചു-
വിപ്രവയ്ക്കൻ മനസ്സിൽ തെളിവൊടെ
ഖിന്നത വിട്ടു ഭക്ത്യാ മുക്കുനനെ-
ത്തന്നെ പിന്നെയും പിന്നെയും ചിന്തിച്ചു
അന്നമന്ദം നടന്നുപിജൻ തന്റെ
മന്ദിരത്തോടടുത്തത്തി നോക്കുമ്പോൾ
മന്നിലുത്തമശ്രീകരം ദിവ്യ, മ-
ത്സ്യന്നതോന്നതം കണ്ടാണൊരാലയം.
ഒന്നകംഭൂമിച്ചാരണേന്ദ്രൻ പക-
ച്ചന്നമന്ദം മിഴിച്ചു നോക്കീടിനാൻ.
“ആഴിതന്നിലുള്ളാ മുക്കുനാലയ-
മുഴിതന്നിലുമുണ്ടെന്നതാകുമോ ?

കീഴിലിവിധം കേൾവിയില്ല, നാടു-
വാഴി വാഴും വരാലയമാകുമൊ ?
ധന്യമാകുന്നൊരിപ്പരെ ലോകൈക-
മാന്യരാരൊ വസിക്കുന്നു നിശ്ചയം. ”
കായമുള്ളവെക്കാക്കെ സുഖോദയ-
മായിരിക്കുന്നൊരപ്രദേശഭയെ
നോക്കി നോക്കി ക്രമംവിട്ടു വിസ്മയി-
ച്ചുകുലോപനീസുരൻ നില്ക്കുമ്പോൾ
സന്നതാംഗിമാരത്യാദരിച്ചുക-
ത്തുന്നതാനന്ദഭക്ത്യാ വിനീതയായ്
മിന്നൽപോലടുത്തശ്ചന്ദ്രമേകീടുന്നോ-
രന്നയാനയെക്കണ്ടിതബ്ദസുരൻ.
‘കാന്തിയേരും വരാംഗിയേതാണിവി-
ളെത്തിനാണിവന്നതിനെ നില്ക്കുന്നു’
മാധവൻ മാറണക്കയൽ മാലിന്യ-
ബാധരീന്ദ്രജപലിക്തമകാത്തന്റെ
ഭാവമേവം ഗ്രഹിച്ചാകൂശാംഗി സം-
ഭാവനം ചെയ്തു പാദേ നമിച്ചപ്പോൾ
അന്നകംതുണൊരാരണേന്ദ്രൻ തള-
ന്നൊന്നമാകാതെത്തൊതെ നിന്നിട്ട്
“ഹന്ത! ഹന്ത! മെ ദൃശ്യിത്തയൊ? ജഗൽ-
ബന്ധുവിൻ കൃപാസിന്ധുവിന്നുമ്മിയൊ?

ചിന്തിതം തെ ദുരന്തമാഹന്ത! ഹേ!
ബന്ധുവത്സല! മാം ഭൂമിപ്പിക്കാലാ
ഇന്ദ്രജാലമൊ? മൂന്നിലിക്കാണെന്ന-
തിന്ദ്രലോകമൊ? ചന്ദ്രബിംബാനന്തെ!”
“ധന്യ! ഹേ! ഭവൽ പൂണ്ണപുണ്യോദയം
വന്നുകാണുന്നതാണിന്നിതൊക്കയും”
വിപ്രദമ്പതിമാർ കനിഞ്ഞന്യോന്യ-
മിപ്രകാരം പറഞ്ഞാത്മഹൃഷ്ടരായ്
കുല്പിതാനേക രത്നപ്രഭോജപലം
തൽപുരം നടന്നൊക്കെ നോക്കിയിനാർ.
നന്ദനമാരസാമാന്യധന്യരായ്
വന്നു താതൻ പദാന്തെ നമിച്ചപ്പോൾ
ചെന്നെടുത്തണച്ചാനന്ദമഗ്നനാ-
യൊന്നു നന്നായനുഗ്രഹിച്ചിയിനാൻ.
“എപ്പൊഴാണീവിധമായ് ചമഞ്ഞതെ-
ന്നല്ലലേക്ഷണം! നീ പറഞ്ഞിടുക.”
“വെല്ലോ! ഭവാൻ പോയതിൽചിന്നെ ഞാ-
നല്ലലാലലഞ്ഞില്ലത്തിരികുന്വോൾ
നല്ലപോലൊത്തൊരുത്തമസ്മി തടി-
ത്തല്ലസിച്ഛപോലിന്നലസ്സായാഹ്വേ
വന്നിറയത്തു നി,ന്നേറെ ജീണ്ണിച്ച
മന്ദിരത്തിന്നകത്തെന്നെ നോക്കിട്ട്

ധേന്വ ധന്വേ! വിഷാദിക്കൊലാ വരൻ
 വന്നു ചേരുന്നിതാ, തന്നു മംഗളം
 വാരിജേഷ്ഠനെ! നീ വരൻ കയ്യിലാ.
 പ്രാർത്ഥനയായച്ചോരവിൽ മുദാ
 സാരസാക്ഷനശിക്കയാലത്തുതാ—
 കാരമോരോന്നിതാ തരുന്നിന്നു ഞാൻ.
 വന്നുനോക്കിടുകിപ്പരം പ്രാർത്ഥ-
 മന്ദിരത്തിനോടൊത്തതായുത്തമെ
 ഒന്നിന്നൊന്നായിതിന്നുള്ളിലാമോദ-
 മെന്നമേകുന്നതോരോന്നു കാൺക നീ
 എന്നതന്നെയല്ലൊന്നുകൊണ്ടും വരെ!
 നിന്നൊടൊത്താരുമില്ലാഭരാതലെ
 മംഗലാഗിമാർ മെഴലിയിൽ പൂണ്ണസൽ.
 ഭംഗിയോടൊത്തിണങ്ങും വരാംഗനെ!
 ഇന്നു പോകാൻ തിടുക്കമുണ്ടെന്നയെ
 ചെന്നുചേരുന്നതിന്നും വരാലയെ.”
 തിങ്ങുമാനന്ദവാക്യം ശ്രവിച്ചു ഞാ-
 നങ്ങണഞ്ഞു, മറഞ്ഞു വരാംഗനാ
 പിന്നെ മുന്നിലിക്കാണുന്നതൊക്കെയോ-
 രോന്നു നന്നായ് തെളിഞ്ഞു കണ്ടീടിനേൻ”
 “പങ്കജാക്ഷന്റെ വൻകൃപാസാഗര-
 ത്തികലങ്കരിച്ചുള്ളതി പ്രാർത്ഥ

അകയില്ലെൻ ശശാകാനനെ! മലർ-
മങ്ക നികൽ പ്രസാദിച്ചിതോമലെ !
നന്മ മേലിൽ ഭവിക്കുവാൻ നിഷ്കാമ-
കർമ്മമോരോന്നനുഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ടു നീ
മാത്രനേരത്തിനുള്ളിൽ ത്രിലോകങ്ങൾ-
ഏതുവേണമെന്നാകിലും തീർക്കുന്ന
ശക്തിയോടൊത്തിരിക്കും മുക്കുന്ദെക-
ഭക്തി വർദ്ധിപ്പതിനു വന്ദിക്കുക.”

നിത്യനിമ്ബശ്രീവിലാസാലയെ
പുത്രദാരാത്ഥ സമ്പൽസമൃദ്ധനായ്
സകുതിയൊന്നിലും കൂടാതിരുന്നു സൽ-
ഭക്തനന്ത്യ വിമുക്തനായിടീനാൻ.

ചിത്തശുദ്ധിയോടാമുകുന്ദന്റെ തൃ-
പ്തതകത്തോർത്തിരുന്നുകൊണ്ടിക്യതി
നിത്യപാരായണം ചെയ്തുവെക്കു സ-
മ്പത്തു സർവ്വവും വന്നുചേരും ദ്രവ്യം.

കേരള വ്യാസൻ.

മഹാകവി കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻതിരുമനസ്സിലെ സ്തോരകമായി കൊടുങ്ങല്ലൂർനിന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നതും, ദൈവഗത്യാ ഇടക്ക് നിന്നുപോയതുമായ ഒരു ഉത്തമ മലയാളമാസിക, ഇതാ അടുത്ത മാസം മുതൽ ഇവിടെനിന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. വ്യാസന്റെ പഴയ ബന്ധുക്കളുടെയും മറ്റു മാന്യന്മാരുടെയും സകല വിധ സഹായസഹകരണങ്ങളും ഞങ്ങൾ ആശിച്ചുകൊള്ളുന്നു. കഴിയുന്നതും പഴയ രീതിയിൽതന്നെ, കാലഗതിക്കും ലോകരൂപിക്കും അനുസരിച്ച് വേണ്ട മാറ്റങ്ങളോടുകൂടി കൃത്യമായി മേലിൽ വ്യാസൻ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതാണ്. വരിക്കാരായി ചേരുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ താഴെ കാണുന്ന മേൽവിലാസത്തിൽ ഉടൻ അപേക്ഷിക്കുക.

വരിസംഖ്യ കൊല്ലത്തിൽ മൂന്നുരൂപികമാത്രം. ആരമാസത്തെവരിസംഖ്യ എപ്പോഴും മുൻകൂർ.

മാനേജർ,

“കേരളവ്യാസൻ”

രാമകൃഷ്ണ അച്ചുകൂടം, കോഴിക്കോട്.

ദേശീയ ഗാനം.

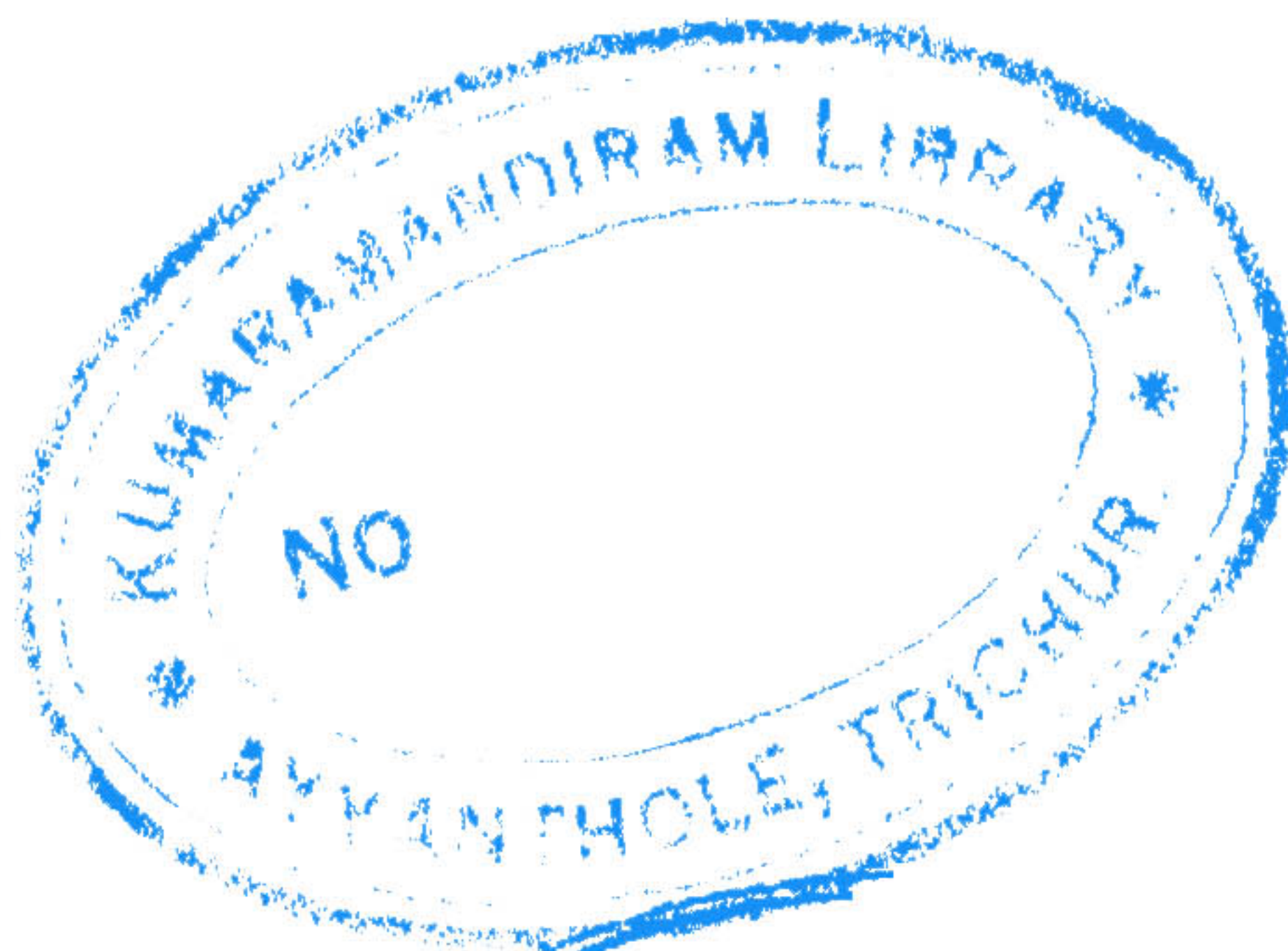
(ഗ്രന്ഥകർത്താവ്: ശ്രീമാൻ നന്ദേശ്വരൻ
പത്മനാഭമേനോൻ, ബി. എ., ബി. എൽ.

സംഗീത വിഭാഗാരജ്യത്തെ വക്ട കൂടി
പാടി രസിക്കത്തക്ക നിലയിൽ പല രീതിയി
ലുള്ള പതിനേഴ ഗാനങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഒരു
ചെറിയ പുസ്തകം, സകല യഥാർത്ഥ ദേശാഭി
മാനികളും അവഗ്രഹം ചെയ്തിച്ചറിയേണ്ട ഒരു ഉ
ത്തമ ഗ്രന്ഥം. ഉടനെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്ന
താണ്. കുറച്ചു പ്രതികൾ മാത്രമേ തല്ക്കാലം
അടിക്കുന്നുള്ളൂ. ആവശ്യക്കാർ ഉടൻ അപേ
ക്ഷിക്കുക.

മാനേജർ,

രാമകൃഷ്ണ അച്ചുകൂടം

കോഴിക്കോട്.

ഈ “കുചേലമാധവം പാത” തന്റെ പഠ
യുന്ന മേൽവിലാസക്കാരോട് ആവശ്യപ്പെ
ട്ടാൽ കിട്ടുന്നതാകുന്നു :-

1. രാമകൃഷ്ണ അച്ചുക്കുടം,
കോഴിക്കോട്.

2. കെ. ആർ. ബ്രദർസ്സ്,
കോഴിക്കോട്.

3. മനോരമ അച്ചുക്കുടം,
കോഴിക്കോട്.

